

PRESES APSKATS

Sagatavoja:
Uzziņu un informācijas centrs
Latvijas Nacionālā bibliotēka

28.03.2025

Preses apskatā:

Grāmatu svētki Mārupē; Lasīšanas veicināšanas pasākums Ērgļu bibliotēkā; Veidos Sēlijas tautas bibliotēku; Kokneses bibliotēku vadīs Antra Vasiļevska; Siguldas novada bibliotēkas pārstāve piedalījusies "Erasmus+" seminārā Maltā; Zināms Bauskas Centrālās bibliotēkas pārbūves būvnieks; u.c. bibliotēku aktualitātes.

Žurnāla "Ir" 27. marta numurā pētniece, izstādes "Tiesības uz bibliotēku" kuratore Maija Treile stāsta par grāmatu lasīšanas iespējām un paradumiem. Žurnāls pieejams LNB Periodikas lasītavā.

Preses apskatā iekļauti raksti no Latvijas centrālajiem un reģionālajiem laikrakstiem.

Ar ģimeniskiem grāmatmīļiem svētkiem Mārupē atklās bibliomātu

Sestdien, 12. aprīlī, Mārupes pilsētā pirmo reizi norisināsies grāmatmīļiem veltīti svētki "Grāmatu pietura – Mārupe".

Tas būs viens no lasīšanas atbalsta kustības "Restarts lasīšanai" pasākumiem novadā, un tā galvenais mērķis ir veicināt lasīšanu un bibliotēkas pakalpojumu izmantošanu, kā arī iepazīstināt mārupiešus ar jaunumu pilsētā – grāmatu saņemšanas un nodošanas iekārtu (bibliomātu), kas atradīsies Mārupē, Bebru ielā 10, brīvi pieejamā vietā.

Svētku dienā notiks dažādas aktivitātes Mārupes Kultūras nama telpās Daugavas ielā 29.

No plkst. 10.00 līdz 12.30 pasākuma viesi varēs satikt bibliotekārus, pierēģistrēties bibliotēku informācijas sistēmā (kļūt par bibliotēkas lasītājiem), iemācīties lietot elektronisko kopkatalogu, lai pasūtītu grāmatas attālināti – ar izņemšanas un nodošanas iespēju bibliomātā –, kā arī izvēlēties grāmatas lasīšanai mājās. **Svarīgi:** reģistrācijai bibliotēkas in-

formācijas sistēmā pieaugušajiem jāņem līdzi personu apliecinošs dokuments!

No plkst. 10.00 līdz 11.00 radošā darbnīca "Grāmatas un eziši" bērniem kopā ar Lauru Jambuševu.

Bērni (5–10 gadus veci) kopā ar vecākiem laipni aicināti uz tikšanos ar grāmatas "Diena, kuru es pārvērtu" autori Lauru Jambuševu. Radošajā darbnīcā Laura ar bērniem runās par emocijām, ar kurām dažkārt nav viegli tikt galā, un pēc tam visi pašu rokām veidos iemīļotu pasaku tēlu – eziši. Pasākuma noslēgumā – salds pārsteigums katram dalībniekam. Materiāli darbiņam būs pieejami uz vietas.

No plkst. 11.00 līdz 12.30 svētku grāmatu klubīš ar īpašo viesi Gundaru Āboliņu.

Katrā Mārupes novada bibliotēkā darbojas pa grāmatu klubīšiem. Šoreiz tiks izveidots improvizēts svētku grāmatu klubīšs, kurā var piedalīties gan esošo klubīņu biedri, gan jauni

interesenti, gan vienkārši aktiera un tulkotāja Gundara Āboliņa talanta cienītāji. Tikšanās laikā atrisinās gaisotnē ritēs sarunas par grāmatām un literatūru. Katrs dalībnieks laipni aicināts paņemt līdzi savu mīļāko grāmatu. Svētku īpašais viesis dalīsies ar savām sajūtām par literatūru un tulkotajiem darbiem. Tikšanās vieta: Mārupes Kultūras nama Lielā zāle. Dalība aktivitātēs – bez maksas un iepriekšējas pieteikšanās.

BIBLIOMĀTS

Bibliomāts ir grāmatu pakomāts, kurā bibliotēkā reģistrētie lasītāji var saņemt e-katalogā pasūtītās grāmatas un jebkurā diennakts stundā nodot tās, ieslidinot tam paredzētajā iekārtā gluži kā lielā pastkastē. Tā kā pilsētā publiskās bibliotēkas nav, bibliomāts pavērs jaunas iespējas grāmatmīļiem Mārupē. Novadā pieejami vēl divi bibliomāti: Jaunmārupē pie Mazcenas bibliotēkas un Piņķos

pie Mārupes novada bibliotēkas. Lai pasūtītā grāmata nonāktu pareizajā bibliomātā, lasītāji reģistrējoties aicināti to atzīmēt iesniegumā. Jau esošajiem lasītājiem lūgums informēt bibliotekāru par vēlmi turpmāk lietot Mārupes bibliomātu.

"RESTARTS LASĪŠANAI"

"Restarts lasīšanai" ir Latvijas Nacionālās bibliotēkas rosināta sabiedrības iesaistes kustība augstākā līmeņa lasīšanas atbalstam. Tās partneri un veicinātāji ir valsts institūcijas – ministrijas – un pašvaldības institūcijas – bibliotēkas un skolas –, kas aktīvi īsteno savas un nacionāla līmeņa lasītveicināšanas programmas, kā arī lasītprīka vēstneši – aktīvi cilvēki, kurus vieno mīlestība pret grāmatām un atbildība par to, kādas izaugs nākamās paaudzes. "Restarts lasīšanai" ir daudzveidīgu pasākumu kopums dažādos iesaistes līmeņos.

Restarts lasīšanai

Papildu informācijai:

Ilze Aizsila, Mārupes novada bibliotēkas vadītāja (tālruna numurs 28676441, e-pasta adrese ilze.aizsila@marupe.lv);

Ieva Vītola, bibliotēku informācijas speciāliste (tālruna numurs 27074269, e-pasta adrese ieva.vitola@marupe.lv).

Avots: Mārupes Vēstis

Datums: marts, 2025

Lasītprīeks Mārupes novada izglītības iestādēs

Pasaku un stāstu lasīšana ir kā durvis uz sarunām ar bērniem par piedzīvojumiem un pārdzīvojumiem, kas ietver gan tikumus, gan netikumus. Šādas sarunas veicina bērnu domāšanu, notikumu analizēšanu, problēmu risināšanu, veidojot katrā bērna vērtību pamatus. 26. februārī visā pasaulē svin Pasaku dienu, bet Mārupes novada izglītības iestādēs grāmatu pasaules iepazīšana un lasītprīeka veicināšana notiek visu mācību gadu. Pedagoģiem tai kā nāk gan novada bibliotēka, gan vecāki.

Pil "Saimīte" bērni bieži viesojas Mārupes novada bibliotēkā Piņķos, kur bibliotekāri vada interesantas nodarbības, radot interesi par grāmatām un lasīšanu, bet dažkārt bibliotekāri dodas ciemos pie bērniem uz pirmsskolas izglītības iestādēm. Februārī bibliotēkas speciāliste viesojās Pil "Mārzemīte" un pastāstīja bērniem par bibliotēkas nozīmi, rā-

dīja no bibliotēkas līdzi paņemtās grāmatas, lasīja bērniem priekšā stāstus un rosināja bērnus kļūt par aktīviem bibliotēkas apmeklētājiem. Nodarbības laikā bērni aktīvi uzdeva jautājumus un dalījās ar stāstiem par savām mīļākajām grāmatām un bibliotēkas apmeklējumiem. Lai veicinātu prasmi pašiem radoši darboties, bērni kopā ar bibliotekāri veidoja zilonīti pēc stāsta motīviem.

Babītes pirmsskolas izglītības iestādes bērni kopā ar skolotājām devās ekskursijā uz Latvijas Nacionālo bibliotēku, kur apmeklēja nodarbību "Interesantākās grāmatas par dzīvniekiem" un devās izzinošā pastaigā pa bibliotēku. Bērniem bija iespēja redzēt Dainu skapi, apskatīt vienu no kādreiz lietotajām kopēšanas mašīnām, Latvijas latu izstādi, lielo globusu un daudz ko citu. Milzīgu bērnu apbrīnu izpelnījās bibliotēkas lielā grāmatu siena, kurā redzamas 6000 grāmatas.

Pil "Zīlūks" bērni tikās ar bērnu grāmatu autori Inesi Valteri un grāmatu ilustratori Agiju Staku un uzzināja, kā top grāmata. Vēlāk kopā ar vecākiem viņi sacerēja paši savas pasakas un noformēja tās, izveidojot interesantas grāmatīņas, kuras grupiņā pirms gulētiešanas tika lasītas. Jāatzīmē, ka Pil "Zīlūks" bērnu vecāki paši ierunā audiopasakas, kuras bērni labprāt klausās.

Skolās lasītprasmes attīstīšana, tostarp digitāli, ir liela daļa no mācību procesa. Skolēni turpina iepazīt grāmatu pasauli, piedaloties dažādos konkursos un akcijās, piemēram, "Bērnu, jauniešu un vecāku žūrijā", Nacionālajās skaļās lasīšanas sacensībās, bet Jaunmārupes pamatskolā tiek organizēts arī "Slepenais randiņš ar grāmatu".

Mūsdienu pasaule prasa attīstīt arī digitālo lasītprasmi. Daudz ar digitālajiem informācijas resursiem – to pētīšanu, šķirošanu un konspektē-

šanu – jādabojas sociālo zinību un vēstures mācību stundās. Izmantojot gan pieejamos "Chromebook" datorus, gan planšetes, gan skolēnu pašu viedierīces, tiek pētīti digitālie pieejamie likumi, salīdzināti vēstures informācijas avoti un pētītas ekonomikas tendences. Skolēni arī pilda testus, veido prezentācijas un izmanto datorikā apgūtās prasmes, veidojot darbus digitāli. Savas digitālās prasmes skolēni stiprē arī matemātikā un dabaszinībās, veicot testus, pildot uzdevumus, vērojot simulācijas un apskatot plašu materiālu klāstu. Tāpat skolēni lasa ne tikai dzimtajā valodā, bet arī svešvalodās, piedaloties tādos lasīšanas projektos kā "Reading Circle" un lasot grāmatas arī vasarā. Bet arī ikdienā informāciju bieži vien nākas meklēt angliki un, apvienojot gan savas digitālās, gan lasīšanas, gan svešvalodas prasmes, to tulkot.

Digitālā pratība un lasītprasme iet roku rokā, un, jo vairāk dažādos

veidos un kontekstos to ir iespēja trenēt, jo spēcīgāki, prasīgāki un zināšāki skolēni būs tālākajā dzīvē jau ārpus skolas.

21. februārī tiek svinēta Dzimtās valodas diena. Tās mērķis ir pievērst sabiedrības uzmanību dzimtajai valodas vērtībai un skaidrumam. Lai svinētu Dzimtās valodas dienu kopā ar skolu jaunatni, sajūstu lepnumu par savu valsti un valodu, Latviešu valodas aģentūra organizēja skolēnu radošo darbu konkursa "Vārds, kas mīl, vārds, kas nogalina" laureātu apbalvošanas pasākumu. Labāko darbu autoru sarakstā ir 72 skolēni no 52 skolām Latvijā un arī latviešu skolām pasaulē, viņu vidū Mārupes pamatskolas 1.b klases skolēns Alans Fedotovs un Babītes vidusskolas 12.b klases skolniece Nikola Ornicāne. Lepojamies!

Izglītības, kultūras un sporta pārvalde

Avots: Mārupes Vēstis

Datums: marts, 2025

Ērgļu bibliotēkā ciemojas pirmsskolas izglītības iestādes „Pienenīte” mazo “Zaķēnu” grupiņa

Šajā bibliotekārajā stundā runājām par Kārli Skalbi – latviešu dzejnieku un prozaikā, kura vārdi „Tēvzemei un brīvībai” rotā Brīvības pieminekli. Viņš ir arī populārās latviešu literārās pasakas „Kakīša dzirnavas” autors un par šo darbu arī ar bērniem vairāk runājām, jo „Zaķēni” gatavojas braukt uz Kārļa Skalbes memoriālo muzeju „Saulrieti”.

Pēc bibliotekāres stāstījuma par Kārli Skalbi un viņa darbiem, bērni klausījās pasaku „Kakīša dzirnavas” un tad zīmēja katrs savu iztēloto kakīti.

Prieks par bērniem, par uzmanīgo klausīšanos, jo dodoties projām, tie savā starpā pārrunāja par to cik K. Skalbe sarakstījis pasakas, cik dzejoļu krājumus, kur dzīvoja.

Paldies audzinātājam I. Vīgantei par ideju un sadarbību.

Inga Stiebrīņa,

Ērgļu pagasta bibliotekāre

Foto: Inga Stiebrīņa un Ilzīte Vīgante

Avots: Ērgļu Apvienības Notikumu Apskats

Datums: marts, 2025

Veidos Sēlijas tautas bibliotēku

Biedrība «Ūdenszīmes», kas apsaimnieko kādreizējo Kaldabruņas skolu, veidos Sēlijas tautas bibliotēku. Tā iecerēta kā vienota informācijas datubāze par Sēlijas vēsturi, novadpētniecību, kultūru un radošajām personībām, krājuma veidošanas procesā iesaistot plašu sabiedrību.

Lai īstenotu 2024. gadā publicētajā Sēlijas viedā reģiona stratēģijā ietvertās kultūras normas, biedrība «Ūdenszīmes» uzsākusi projekta «Sēlijas viedā reģiona stratēģijas īstenošana. Vieta, kultūra, inovācijas» īstenošanu. Projekta gaitā tiks veidota Sēlijas tautas bibliotēka, kā arī izstrādāts Sēlijas kultūras kanons. Dunavā, Medumos, Ritē, Sunākstē un Zasā jau notikušas fokusgrupas, noskaidrojot iedzīvotāju viedokļus par Sēlijas kultūras vērtībām un simboliem, bet Kaldabruņā uzsākta tautas bibliotēkas izveide.

2021. gada 15. decembrī Kultūras ministrija uzsāka darbu pie Latviešu vēsturisko zemju un kultūrtelpu attīstības plāna izstrādes. Tās laikā ikviens iedzīvotājs varēja iesniegt priekšlikumus Latviešu vēsturisko zemju likuma iedzīvotājiem sabiedrībā. No Sēlijas tika iesniegti vairāki

kultūrā nozīmīgi priekšlikumi – izveidot Sēlijas digitālo bibliotēku «Selonika», izveidot Sēlijas centrālo novadpētniecības krātuvi (muzeju), izveidot Sēlijas Centrālo bibliotēku. Lai arī iesniegtie priekšlikumi atzīti kā nozīmīgi, finansējums tam vēl nav rasts un praktiska darbība no valsts puses pagaidām nav sākusies.

Sēlijas tautas bibliotēka būs konceptuāli pirmā bibliogrāfiska resursu krātuve, kas savos mērķos par galveno krājuma veidošanas koncepciju izvirzījusi visas Sēlijas materiālu apkopšanu. Vienlaikus šī iniciatīva ir apliecinājums nevalstiskā sektora spējai radīt inovatīvus un kvalitatīvus kultūras produktus, nodrošinot plašu informācijas pieejamību dažādām sabiedrības grupām. Apkopotie materiāli būs noderīgi novadpētniecības entuziastiem, skolu jaunatnei, pašvaldību kultūras darbiniekiem, pētniekiem

un citiem interesentiem.

Pašlaik bibliotēkas telpā uzstādīti jauni koka plaukti un uzsākts darbs pie krājuma veidošanas. Tiks izstrādāts digitālais tautas bibliotēkas katalogs, kurā būs ērti pārskatāmi visi uz vietas Kaldabruņā pieejamie materiāli.

Ikviens aicināts iesaistīties krājuma veidošanā un ziedot drukātos materiālus par Sēliju. Tās var būt grāmatas, brošūras, bukleti, pastkartes, kas ietver informāciju par Sēlijas vietām vai ar Sēliju saistītiem tematiem. Bibliotēkā gaidīti arī Sēlijas autoru darbi – gan zināmu literatūras klasiķu, gan mūsdienu rakstnieku izdevumi. Liela uzmanība krājuma veidošanā tiks veltīta novadpētniecībai, tāpēc īpaši gaidīti arī Sēlijas pagastu un mazpilsētu izdotie materiāli, ceļveži, vēstures grāmatas.

Sēlijas tautas bibliotēka tiek veidota kā sabiedriska iniciatīva, un tās krājums būs neatkarīgs no publisko valsts un pašvaldības dibināto bibliotēku resursiem. Bibliotēka atradīsies bijušajā Kaldabruņas skolā, Rubenes pagastā. Darba

Kaldabruņas skolā jau uzstādīti plaukti topošajai grāmatu krātuvei. Bibliotēkas vadītāja Gunta Kivliša (no kreisās) un biedrības «Ūdenszīmes» vadītāja levas Jātniece mudina ikvienu iesaistīties krājuma veidošanā.

laiks būs pēc iepriekšējas pieteikšanās vai biedrības pasākumu laikā. Sazināties ar tautas bibliotēkas vadītāju Guntu Kivlišu var e-pastā: selijatautasbiblioteka@gmail.com.

Telpu, krājuma un kataloga izveide norisināsies līdz 2026. gada oktobrim.

Jānis DZIMTAIS, kopienas sadarbības tīkla «Sēlijas salas» sabiedrisko attiecību un tūrisma speciālists

Topošajā bibliotēkā domāts apkopot gan materiālus par Sēliju, gan Sēlijas radošo personību radītos darbus.

Avots: Brīvā Daugava

Datums: 25.03.2025

Taps Sēlijas tautas bibliotēka

Biedrība "Ūdenszīmes", kas apsaimnieko kādreizējo Kaldabruņas skolu, veidos Sēlijas tautas bibliotēku. Tā iecerēta kā vienota informācijas datubāze par Sēlijas vēsturi, novadpētniecību, kultūru un radošajām personībām, krājuma veidošanas procesā iesaistot plašu sabiedrību.

Ivars Soikāns

Lai īstenotu 2024. gadā publicētajā Sēlijas viedā reģiona stratēģijā ietvertās kultūras normas, biedrība "Ūdenszīmes" uzsākusi projekta "Sēlijas viedā reģiona stratēģijas īstenošana. Vieta, kultūra, inovācijas" īstenošanu. Projekta gaitā tiks veidota Sēlijas tautas bibliotēka, kā arī izstrādāts Sēlijas kultūras kanons. Dunavā, Medumos, Ritē, Sunākstē un Zasā jau notikušas fokusgrupas, noskaidrojot iedzīvotāju viedokļus par Sēlijas kultūras vērtībām un simboliem, bet Kaldabruņā uzsākt tautas bibliotēkas izveidi.

2021. gada 15. decembrī Kultūras ministrija uzsāka darbu pie Latviešu vēsturisko zemju un kultūrtelpu attīstības plāna izstrādes. Tās laikā ikviens iedzīvotājs varēja iesniegt priekšlikumus Latviešu vēsturisko zemju likuma iedzīvināšanai sabiedrībā. No Sēlijas tika iesniegti vairāki kultūrā nozīmīgi priekšlikumi – izveidot Sēlijas digitālo bibliotēku "Selonika", Sēlijas centrālo novadpētniecības krātuvi (muzeju) un Sēlijas Centrālo bibliotēku. Lai arī iesniegtie priekšlikumi atzīti kā nozīmīgi, finansējums tiem vēl nav rasts un praktiska darbība no valsts puses pagaidām nav uzsākta.

Sēlijas tautas bibliotēka būs konceptuāli pirmā bibliogrāfiska

resursu krātuve, kas savos mērķos par galveno krājuma veidošanas koncepciju izvirzījusi visas Sēlijas materiālu apkopošanu. Vienlaikus šī iniciatīva ir apliecinājums nevalstiskā sektora spējai radīt inovatīvus un kvalitatīvus kultūras produktus, nodrošinot plašu informācijas pieejamību dažādām sabiedrības grupām. Apkopotie materiāli būs noderīgi novadpētniecības entuziastiem, skolu jaunatnei, pašvaldību kultūras darbiniekiem, pētniekiem un citiem interesentiem.

Pašlaik bibliotēkas telpā uztādīti jauni koka plaukti un uzsākts darbs pie krājuma veidošanas. Tiks izstrādāts digitālais tautas bibliotēkas katalogs, kurā būs ērti pārskatāmi visi uz vietas Kaldabruņā pieejamie materiāli.

Ikviens aicināts iesaistīties krājuma veidošanā un ziedot drukātos materiālus par Sēliju. Tās var būt grāmatas, brošūras, bukleti, pastkartes, kas ietver informāciju par Sēlijas vietām vai ar Sēliju saistītiem tematiem. Bibliotēkā gaidīti arī Sēlijas autoru darbi –

gan zināmu literatūras klasiķu, gan mūsdienu rakstnieku izdevumi. Liela uzmanība krājuma veidošanā tiks veltīta novadpētniecībai, tāpēc īpaši gaidīti arī Sēlijas pagastu un mazpilsētu izdotie materiāli, ceļveži un vēstures grāmatas.

Sēlijas tautas bibliotēka tiek veidota kā sabiedriska iniciatīva un tās krājums būs neatkarīgs no publisko valsts un pašvaldības dibināto bibliotēku resursiem. Bibliotēka atradīsies bijušajā Kaldabruņas sākumskolā, Jēkabpils novada Rubenes pagastā. Darba laiks būs pēc iepriekšējas pieteikšanās vai biedrības pasākumu laikā.

Sēlijas tautas bibliotēku veido biedrība "Ūdenszīmes" projekta "Sēlijas viedā reģiona stratēģijas īstenošana. Vieta, kultūra, inovācijas" ietvaros. Telpu, krājuma un kataloga izveide norisināsies līdz 2026. gada oktobrim. Tās izveidi finansiāli atbalsta Sabiedrības integrācijas fonds no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem.

Avots: Latgales Laiks

Datums: 27.03.2025

Bibliotēku vadīs Antra Vasiļevska

Ilggadējai Kokneses bibliotēkas vadītājai Intai Poišai dodoties pelnītā atpūtā, par jauno iestādes vadītāju kļuvusi šīs bibliotēkas vecākā bibliotekāre Antra Vasiļevska.

IVETA SKABA

Viņa amatā apstiprināta Aizkraukles novada domes sēdē 21. martā un pienākumus sāks pildīt 1. aprīlī. Kokneses bibliotēkā Antra Vasiļevska strādā jau 19 gadus. Kad tika izsludināts konkurss uz vadītāja amata vietu, nolēma tajā piedalīties. Antra teic, ka arī turp-

māk bibliotēkā sniegs visus esošos pakalpojumus un tiks padomāts arī par kādu jaunu, lai turpinātu attīstību.

Jaunā Kokneses bibliotēkas vadītāja ieguvusi sociālā pedagoga maģistra grādu Latvijas Universitātē un mācījusies digitālo mārketingu biznesa augstskolā "Turība". Antra Vasiļevska apguvusi vairākas profesionālās pilnveides programmas Latvijas Nacionālās bibliotēkas rīkotajosursos, kā arī papildinājusi dokumentu pārvaldības organizēšanas un dokumentu noformēšanas prasmes Latvijas Pašvaldību mācību centrā. ♦

Avots: Staburags

Datums: 28.03.2025

Muzejam un bibliotēkai jauni vadītāji

Aizkraukles novada domes 21. marta sēdē amatā apstiprināti Neretas novadpētniecības muzeja un Kokneses bibliotēkas vadītāji.

Neretas novadpētniecības muzeju turpmāk vadīs teoloģijas doktors Valts Apinis, kura dzimtas saknes ir Neretā. Viņš ir kaislīgs pētnieks ar pieredzi vairāku muzeju un pedagoģiskajā darbā. Šobrīd uzsācis darbu Neretas šaursliežu dzelzceļa vēstures pētniecībā un šīs jaunās tematiskās līnijas integrācijā muzeja attīstības stratēģijā. Līdzšinējā muzeja

vadītāja Marika Sūrums devusies pelnītā atpūtā.

Kokneses bibliotēku turpmāk vadīs Antra Vasiļevska, kura ilgus gadus bijusi šīs bibliotēkas vecākā bibliotekāre. Viņa ir ieguvusi sociālā pedagoga maģistra grādu Latvijas Universitātē un apguvusi digitālo mārketingu biznesa augstskolā "Turība". Antra ir aktīva lasīšanas veicināšanas entuziaste un ilggadēja Latvijas bibliotekāru biedrības biedre ar starptautisku pieredzi. Vadītāja amata vieta kļuva vakanta pēc ilggadējās iestādes vadītājas Intas Poišas došanās pelnītā atpūtā.

Avots: Aizkraukles Novada Vēstis

Datums: 25.03.2025

Siguldas novada bibliotēkas pārstāve piedalījies "Erasmus+" seminārā Maltā

Siguldas novada bibliotēkas bibliotēku informācijas speciāliste Ieva Kokareviča no 19. līdz 20. februārim piedalījās Eiropas Savienības izglītības, mācību, jaunatnes un sporta programmas "Erasmus+" sadarbības un mācību aktivitātes (TCA) pasākumā Maltā – kontaktseminārā "Pieaugušo izglītības iestāžu kapacitātes stiprināšana, iesaistot programmu izglītojamos". To organizēja Maltas "Erasmus+" nacionālā aģentūra.

Sigulda

Valsts izglītības attīstības aģentūra organizēja dalībnieku atlasī, balstoties uz dalībnieku pieteikumiem un vairākiem noteicošajiem kritērijiem. Mūsu bibliotēkas pārstāve atlasē kārtu izturēja, un viņai bija gods pārstāvēt Latviju un Siguldas novada bibliotēku starp Eiropas Savienības dažādu valstu projektu īstenotājiem un organizācijām.

Semināra mērķis bija pulcēt organizāciju pārstāvjus, lai veicinātu izglītojamo ar mazākām iespējām iesaisti "Erasmus+" programmas mācību mobilitātes projektos, piesaistītu pieaugušos izglītojamos un atbalstītu organizācijas, kas strādā pieaugušo izglītības jomā.

Dalībniece uzzināja par pieaugušo izglītības sistēmu un iesaistījās diskusijās par pieaugušo izglītojamo mācību mobilitātes priekšrocībām un

izaicinājumiem, izpētīja "Erasmus+" programmas iespējas, atbalstot centienus pielāgoties mūsdienu darba tirgus strauji mainīgajām prasībām, kā arī veidoja starptautiskus kontaktus un satika potenciālos partnerus nākotnes projektiem.

Seminārā iegūtas jaunas zināšanas, paaugstinātas komunikācijas iemaņas starptautiskā vidē un profesionālās kompetences projektu sagatavošanā. Tika iegūtas padziļinātas zināšanas "Erasmus+" projektu pieteikumu rakstīšanā gan no ekspertiem, gan no reāliem piemēriem. Ļoti vērtīgas bija arī tiklošanās aktivitātes ar dalībniekiem no dažādām Eiropas Savienības dalībvalstīm.

Pasākums tika finansēts no 2024. gada "Erasmus+" TCA konkursa budžeta.

Līdzfinansē
Eiropas Savienība

Avots: Siguldas Novada Ziņas

Datums: 25.03.2025

ADMINISTRATĪVĀ ĒKA pārtaps par mūsdienīgu bibliotēku.

FOTO NO «BAUSKAS DZĪVES» ARHĪVA.

Madonas novada bibliotēkā

INESE ELSIŅA

Šodien, 28. martā, pulksten 12 bibliotēkā ritēs izglītojoša aktivitāte "Atnāc un uzzini!" mazuliem kopā ar vecākiem, vecvecākiem.

Tā būs tikšanās ar PEP (pirmās emocionālās palīdzības) mammu, Montessori pedagogi, piecu bērnu mammu un grāmatas "Mierpilna audzināšana" autori Viktoriju Ozolu. Viņas pirmā profesija un augstākā izglītība ir ainavu arhitekte, bet caur Montessori pedagogiju nonākusi pie lēmuma studēt pedagogiju. Beigusi Montessori pedagogu kursus darbam ar 3–6 un 6–12 gadus veciem bērniem; tāpat beigusi Pikleres pedagogijas pamatkursu. Kopš 2024. gada – sertificēta PEP mamma jeb vecāku emocionālā atbalsta speciāliste.

29. martā pulksten 10.30 bibliotēkas Bērnu literatūras nodaļā notiks Ģimeņu sestdienas aktivitātes.

Pirmdien, 31. martā, pulksten 15 Madonas novada bibliotēkā smaržos tējas, jo projekta "Europe Direct Gulbenē" ietvaros ritēs tikšanās ar zīmola "Plūkt" vadītāju un līdzdibinātāju Māru Lieplapu. Pasākuma noslēgumā būs iespēja degustēt kādu no zīmola tējām.

Līdz 11. aprīlim bibliotēkas konferenču zālē savukārt skatāma Līgas Kubas austro darbu un Iritas Galejas gleznu izstāde "Tu – dzīpārs, es – krāsa", bet Abonementā līdz maija beigām darbosies sēklu maiņas punkts.

Avots: Stars

Datums: 28.03.2025

Zināms bibliotēkas būvnieks

♦ Konkurencē starp 13 būvfirmām uzvar «Kvintets M»

Bauskas novada pašvaldības atklātajā konkursā administratīvās ēkas pārbūvei par Bauskas Centrālo bibliotēku par uzvarētāju atzīts vietējais uzņēmums SIA «Kvintets M», vēstīts Elektroniskajā iepirkumu sistēmā (EIS).

BAUSKASDZIVE.LV

Uzņēmums pārbūvi veiks par 2 415 380,06 eiro bez pievienotās vērtības nodokļa (PVN). Darbu izpildes termiņš – 18 mēneši no būvdarbu zonas nodošanas akta parakstīšanas, neieskaitot tehnoloģiskos pārraukus.

Maksimālais punktu skaits

Ēkas pārbūve notiks saskaņā ar SIA «Rem Pro» izstrādāto būvprojektu. «Bauskas Dzīve» jau rakstīja, ka pašvaldības Finanšu komitejas sēdē noteiktas projekta kopējās izmaksas – 2 949 523,90 eiro ar PVN. Lai ieceri piepildītu, pašvaldība daļu summas aizņems Valsts kasē.

Iepirkuma konkurss būvniecībai izsludināts šī gada 8. janvārī, pretendenti piedāvājumus varēja iesniegt līdz 4. martam. Noteiktie vērtēšanas kritēriji bija piedāvātā cena – maksimāli 70 punkti, būvdarbu garantijas termiņš – 20 punkti, būvdarbu vadītāja pieredze – 10 punkti. Uzvarētājs noteikts, summējot visu trīs kritēriju punktus. Visaugstāko novērtējumu – pilnus 100 punktus – ieguva SIA «Kvintets M», kļūstot par konkursa uzvarētāju.

Iepirkumu komisijas lēmumu var pārsūdzēt 10 dienu laikā no brīža, kad pieņemts lēmums.

Ap trim miljoniem

Saskaņā ar publiskoto informāciju, konkursā piedalījās 13 pretendenti. Otru zemāko cenu – 2 531 783 eiro bez PVN – piedāvāja personu apvienība

«RTS», kurā apvienojušās SIA «RTS Būve» un «RTS Infrahitus OÜ». Trešais izdevīgākais piedāvājums nāca no apvienības «Marels Būve un Elset», kuras aprēķinātās izmaksas bija 2 942 385,33 eiro. SIA «Bildberg» iesniedza summu 2 968 205,64 eiro, SIA «APSA Būve» – 2 969 369,69 eiro, taču pēdējā pretendente neatbilstības dēļ izslēgta no dalības.

SIA «Revohaus» piedāvātā līgumcena bija 2 987 759,50 eiro, kas vēlāk precizēta uz 2 992 825,46 eiro. Tuvu tai bija SIA «Build-Invest Latvia» piedāvājums – 3 071 890,63 eiro. Uzņēmums «Ošukalns celtniecība» bija gatavs darbus paveikt par 3 018 999,99 eiro. SIA «Delta», kas iesniedza 3 136 100,23 eiro izmaksas, pašvaldības iepirkumu komisija izslēdza no konkursa, jo piedāvājums neatbilda konkursa nolikumam.

Trīs firmas iesniedza vēl dārgākus piedāvājumus. SIA «Amatnieks» darbus piedāvāja paveikt par 3 099 812,32 eiro, personu apvienība «Nord SW un Eltex» – par 3 118 583,64 eiro, savukārt pilnsabiedrība «P un P būvniecības grupa», kurā apvienojās «Pro Dev» un «Pro Group», plānoja 3 221 854,42 eiro būvdarbu izmaksas.

Personu apvienība «Nexthome – Jungrex», ko veido SIA «Nexthome» un SIA «Jungrex» piedāvāja visaugstāko cenu – 3 289 332,99 eiro.

Mūsdienīga būve

Būvprojekts ēkas Uzvaras ielā 3 pārbūvei par mūsdienīgu bibliotēku izstrādāts un apstiprināts 2024. gadā. Projekts pa-

redz ēkas pilnīgu pārbūvi, tai skaitā ventilācijas un apkures sistēmu maiņu, liftu uzstādīšanu, elektroinstalācijas atjaunošanu, telpu pārplānošanu un remontdarbus vairāk nekā 1100 kvadrātmetru platībā. Teritorijā ap ēku paredzēta labiekārtošana ar jaunu apgaismojumu, gājēju ietvēm, soliņiem, stāvlaukumiem un apstādījumiem.

Projekta kopējās izmaksas noteiktas 2 949 523,90 eiro ar PVN. No šīs summas 2 922 609,87 eiro paredzēti būvdarbiem, 9804,63 eiro – autoruzraudzībai, 17 109,40 eiro – būvuzraudzībai, tostarp 363 eiro garantijas laika uzraudzībai. Indikatīvais izmaksu sadalījums pa gadiem: 2025. gadā 1 500 000 eiro, 2026. gadā 1 449 160,90 eiro.

Aizņēmumu plānots ņemt Valsts kasē, kur pašvaldībām ļauj aizņemties četriem prioritāriem investīciju projektiem, nepārsniedzot 1,5 miljonu eiro kopsummu. Lai nodrošinātu šo finansējumu, pašvaldībai jāparedz 10% līdzfinansējums no attiecīgā gada izmaksām – 2025. gadā tie ir 150 000 eiro, kas jau ir iekļauts pašvaldības budžetā.

Finanšu komitejā akceptēto 1 500 000 eiro aizņēmuma pieprasīšanu ar termiņu uz desmit gadiem deputāti izskatīs 27. marta domes sēdē, lai pieņemtu galīgo lēmumu. Paredzēts noteikt atlikto pamatsummas atmaksu līdz 2027. gada martam. Aizņēmumu paredzēts izņemt divos etapos – 2025. un 2026. gadā. Atlikušo līdzfinansējumu 2026. gadā – 1 299 161 eiro – precīzēs atbilstoši projekta izpildei 2025. gadā. ♦

MAF
Mediju atbalsta fonds

Mediju atbalsta fonda ieguldījums no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem. Par projekta «Mans pagasts, mana pilsēta» publikāciju saturu atbild «Bauskas Dzīve».

Avots: Bauskas Dzīve

Datums: 25.03.2025

Neklāties ceļojumi Viesītes bibliotēkā turpinās Skotijā

Klāt jauns mēnesis, un mēs, neklāties ceļotāji, Viesītes bibliotēkā 17. martā tikāties jau trešo reizi. Šoreiz mums bija iespēja uzzināt daudz jauna par Skotiju.

Lai arī Skotija nav patstāvīga valsts, bet viena no četrām Apvienotās Karalistes daļām, šī patiešām maģiskā zeme ar interesanto vēsturi, skaistajām, elpu aizraujošajām ainavām un bagāto kultūru ir kļuvusi par vienu no populārākajiem tūristu galamērķiem pasaulē.

Mūsu neklāties ceļojums sākās ar vispārīgu ieskatu Skotijas vēsturē un šodienā, klausījāmies tās himnu, bet turpinājumā «apmeklējām» tādas Skotijas pilsētas kā Aberdīna un Dandī. Šoreiz ne tikai jāvāmiem interesantajam, izglītojošajam un saistošajam stāstījumam un vēro-

jām skaistos Skotijas skaņus, bet arī vārda tiešā nozīmē aptaustījām suvenīrus, kas atceļojuši no šīs zemes.

Dandī ir pilsēta, ko pērn-vasar ar koncertiem apmeklēja Viesītes jauktais koris, tāpēc savos iespaidos dalījās arī klātesošās kora dalībnieces.

Mīļš paldies brīnišķīgiem gidiem – Kārkliņu ģimenei, kā arī visiem pārējiem, kas šajā reizē dalījās savos ceļojumu iespaidos!

Uz tikšanos aprīlī!

Līga GRIŠKENA,
Viesītes bibliotēkas
vadītāja

Avots: Brīvā Daugava

Datums: 25.03.2025

Tūjas bibliotēkā svētki pavasarim un spēka gadiem

15. martā Tūjas bibliotēkas Zinību centrā savu 82. jubileju atzīmēja limbažniece Astra Tomšone. Zālē pulcējās gana prāvs pulciņš sveicēju – gan vietējie, gan tālāku ceļu mērojušie. Astru novadnieki zina kā pašmāju dzejnieci un prasmīgu rokdarbnieci. Atklājot dzimšanas dienas svinības, bibliotekāre Zeltīte Millere klātesošajiem atgādināja par dziesmām ar Astras sacerētiem vārdiem un norādīja uz jubilāres izšūto gleznu izstādi *Fauna un flora*, kas veltīta dzīvajai dabai ap mums. Interesenti to varēs aplūkot vēl visu aprīli.

Z. Millere uzsvēra, ka jubilāre allaž bijusi bibliotēkas pasākumu atbalstītāju pulkā un ir lasītāju kluba aktīvistē. – Nu jau ceturto reizi viņa vietu savas dzimšanas dienas atzīmēšanai ir izvēlējusies mūsu bibliotēkā. Jubilāre ir arī dziesmu mīļotāja, tādēļ svinībās aizvien skan mūzika. Šie koncerti, kuru patronese ir Astra, mums kļūst par tradīciju. Dēvējam tos par spēka gadu pavasara koncertiem, – sacīja Z. Millere. Iepriekšējos koncertos jubilāri un viņas sveicējus priecējuši vairāki novadnieku dueti.

Šoreiz koncertu sniedza mūziķis Edgars Ziņģe, kurš uz Tūju bija mērojis tālu ceļu no Kuldīgas. Pirmajā daļā klausītājiem bija iespēja izbaudīt virtuozu vijolspēli, otrajā skanējumam pievienojās mūziķa balss.

Koncertā izskanēja populāras latviešu un ārzemju komponistu sacerētas melodijas. E. Ziņģes aicināti, kopējā dziedāšanā iesaistījās arī klausītāji. Vēlāk viņi, pateicoties mūzikim un jubilārei, apliecināja, ka koncerts bijis skaists piedzīvojums, – ne tikai radījis labu noskaņu, bet pieskāries sirdij un bijis gluži kā *cāļa zupa dvēselei*. Lielisko gaisotni vēlākā sarunā novērtēja arī E. Ziņģe.

Jubilāre kopā ar vietējo uzņēmēju – Birzgaiļu saimnieci Liju Joksti – un viņas komandu viesiem papildus garīgajam baudījumam bija sarūpējusi cienastu. Uz klausot laba vēlējumus, Astra smēja, ka nu savu 28. gadadienu ir godam atzīmējusi. Dienu pēc svinībām viņa gan atzinās, ka tās prasījušas savu devu spēka, bet priecējot daudzie telefona zvani ar pateicības vārdiem par sveicējiem dāvāto svētku sajūtu. Savukārt bibliotekāre Z. Millere

Jubilāre Astra Tomšone kopā ar mūziķi Edgaru Ziņģi

prātoja, ka vietējā kultūras dzīve turas uz tādiem cilvēkiem ar viedu prātu, stingru gribu un altruisma devu. – *Lai pietiek spēka un izturības sēt šo dāvināšanas prieku citos*, – ar savu vēlējumu viņa pievienojās dzejas rindām, ko jubilārei svinībās veltīja apsveicēju pulkā esošā limbažniece Lidija Bērze.

Aija SEDLINA
Zeltītes MILLERES foto

Avots: Auseklis

Datums: 26.03.2025

Aicinājums uz cieņpilnu sarunu

Kas īsti ir latvietis? Un kāds viņš izskatās? Uz šo un citiem jautājumiem par valodu, stereotipiem un mainīgo pasauli atbildes tika meklētas pasākumā, ko rīkoja Kuldīgas galvenā bibliotēka. Bibliotekāri un citi, kuri vēlējas, varēja tikties ar spilgtu personību – filoloģi, latviešu valodas skolotāju LINGITU LINU BOPULU. Viņas tēvs dzimis Āfrikā, Kongo, bet pati – latviskā pilsētā Bauskā, un ar aizspriedumiem sabiedrībā nācies saskarties pašai. „Tāpēc es aicinu uz cieņpilnu diskusiju, jo mēs, cilvēki, katrs pasauli uztveram atšķirīgi.”

Lingita Lina skolā māca latviešu valodu ārvalstniekiem un nedzirdīgiem bērniem, mācību centros palīdz mūsu valodu apgūt ārzemniekiem no dažādām valstīm, vada kursus, ir strādājusi ar diasporu Zviedrijā un ASV, kur latviešu valodu jauniešiem māca vasaras nometnēs. Latvijas Universitātē studē doktorantūrā.

„Tas ir viens no stereotipiem: kad ieraugām cilvēku ar tumšāku ādas krāsu, uzreiz iedomājamies, ka viņš mācīs angļu valodu.”

DŽĪVESSTĀSTS – IEDVESMAS AVOTS

Lingitas stāsts *Es esmu latviete* ietverts nesen klajā nākušajā izdevniecības *Valters un Rapa* krājumā *Stāsti vieglajā valodā 2*: „Es uzrakstīju par savu dzīvi un identitātes meklējumiem, par to, kā ceļoju pa pasauli. Rakstīju ar cerību mazināt aizspriedumus, kas latvietis ir un kas nav. Stāsts ir kā piemērs un iedvesmas avots citiem. Kad aizēju uz kādu skolu, pirmais jautājums bieži ir tāds: vai es mācīšu angļu valodu. Tas ir viens no stereotipiem: kad ieraugām cilvēku ar tumšāku ādas krāsu, uzreiz iedomājamies, ka mācīs angļu valodu. Tas ir interesanti, jo mana tēva dzimtenē Kongo valsts valoda ir franču, bet angļu valodu tur zina ļoti maz cilvēku. Es tur dzīvoju divus mēnešus un satiku tikai divus cilvēkus, kuri runāja angļu. Esmu dzimusi Bauskā, ļoti latviskā mazpilsētā, un esmu tās patriote. Tēvs Latvijā studēja avioinženierzinātnes – padomju laikā tas bija populāri, ka šurp brauca studenti no Āfrikas, Āzijas un citurienes.”

BŪT ATŠKIRĪGAI NAV VIEGLI

„Kad augu, Bauskā biju vienīgais bērns, kuram bija tumšāka ādas krāsa, vēl bija daži romu bērni. Es atšķīros, piedevām man bija ļoti pūkaini mati. Augu lat-

viskā ģimenē, mamma ir blondīne zilām acīm. Sevi, protams, uzskatīju par latvieti, kopš bērnības gāju folkloras kopā un korī, augu latviskās tradīcijās. Bet, protams, bija cilvēki, kuri man teica: „Nē, tu neesi latviete, jo tu tā neizskaties. Latviešiem jābūt gaišiem, jo tā ir baltu tauta.”

Mans pretarguments vienmēr bija: esmu gan latviete, jo mamma un vecmāmiņa ir latvietes. Man pavisām, ka vecmāmiņa Bauskas poliklīnikā strādāja laboratorijā un pilsētā visi viņu pazina.

Visu bērnību un līdz pat 19 gadiem dzīvoju ilūzijās: ja aizbraukšu uz tēva dzimteni Kongo, tur gan beidzot visi mani uzskatīs par savējo. Nerādīs ar pirkstu, nenāks uz ielas klāt un netaustīs matus. Tur neviens netaustīs. „Brauc mājās uz savu Āfriku!”

Bet pirmoreiz Kongo nonācu 19 gadu vecumā un uz ielas dzirdēju: „Re, kur iet baltā meitene!” Man tas bija liels pārsteigums. Mamma dzimtenē esmu melnā, tumšā, tēva dzimtenē – baltā. Pat murgos nerādītos, ka mani kāds nosauks par baltu! Identitātes krīze bija diezgan sāpīga. Pat tēva ģimenē mani sauca par baltu Linu. Manos iebildumus, ka neesmu baltā, neviens neklausījās. Tas bija liels trieciens.

Tikko pasaulē notiek kaut kas negatīvs, tā man nākas to izjust uz savas ādas. Bija laiks, kad Eiropā bieži notika terorakti. Kāda sieviete pārpildītā transporta līdzeklī man pārmeta, ka esmu tumša, tāpēc noteikti saistīta ar teroraktiem. Vissāpīgākie bija nevis pārmetumi, bet tas, ka neviens līdzbraucējs neiejaucās un mani neaizstāvēja. Visiem bija vienaldzība. Tas nav vienīgais gadījums. Vēl pāris reizi ir bijuši jāpiedzīvo ļoti nepatīkami vārdiski uzbrukumi.”

MĒS UN VIŅI

Lektore aicināja klātesošos formulēt savu kolektīvo identitāti jeb apziņu. „Jebkuram ir svarīgi piederēt kādai grupai: nācijai vai citam sabiedrības veidojumam. Sociālo zinātņu pētnieks Jans Asmans uzsver, ka identitātes saistviela ir atmiņa. Tieši atmiņa un atcerēšanās veido sabiedr-

bu. Parasti tās ir trīs četru paaudžu atmiņas – tādām apmēram 100 gadu pieredze. Tā mūs veido un ietekmē, bet ne tikai mūsu – arī tuvinieku atmiņas. Es varu slāstīt par vecvecitētiņu, lai gan viņš nomira tad, kad man bija tikai gads. Manas atmiņas veidojušās no citu stāstītā. Mums ir arī kultūras atmiņa: pieminekļi, rituāli, tradīcijas, svētki, mītiskā vēsture. Mūs noteikti ietekmē arī tas, kādus svētkus svinam bērnībā.

Identitāte noskīr grupas mēs un viņi. Tiem – viņiem – mēs bieži vien izceļam negatīvās īpašības, lai paši uz to fona izskatītos labāki. Lai gan tos otru – ne maz nepazīstam.

Ja dzimtā kāds cietis varas dēļ, kā tas Latvijā bijis ar dažādām lielvarām, tad šo stāstu un sabiedriskās identitātes dēļ mums veidojas automātiska nepatika pret kādu tautu kopumā, bet ne jau visi cilvēki no šīs tautas automātiski ir slikti.”

KĀ STEREOTIPI RODAS

„Stereotipi ir vieglākais veids, kā neciešamības pašreizējā izziņu par kādu grupu. Tie palīdz aizpildīt informatīvo telpu, bet rada aizspriedumus.

Ne vienmēr tie ir negatīvi. Gribo ieteikti grāmatu *Tiesiskā apziņa* (autors – Voldemārs Jakubapeks). Tā stāsta, kā stereotipi rodas. Ja cilvēks mums patīk, tad arī viņa sliktajai rīcībai atrodam attaisnojumu, bet, ja nepatīk, tad arī tad, ja rīkojas cēli un nesavtīgi, meklējam šai rīcībai negatīvu iemeslu. Tāpēc stereotipi mēdz būt gan pozitīvi, gan negatīvi.”

ANEKDOTES APZĪMĒ

„Sevišķi spilgti tas parādās anekdotēs, un cilvēki šos stereotipus veicina, jo anekdotes tiek arī publicētas presē, pat lielajos izdevumos. Nav tā, ka tās tiek stāstītas tikai šaurā lokā. Ir tādas

tautības un tautas, par kurām latvieši smejas daudz, un tādas, par kurām nesmejas vispār. Anekdotēs ar ģeopolitisku kontekstu, piemēram, par konfliktiem, parasti smejas par vienu pusi, par otru ne. Arī tas veido sabiedriskā apziņu.

Ir individuālie stereotipi jeb viena cilvēka uzskati un sabiedriskie, kas kopīgi kādai grupai. Piemēram, diezgan populārs stereotips: visi, kuri strādā valsts iestādēs, ir birokrāti; visi mākslinieki ir uzdzīvotāji; amerikāņi visu laiku smaida; igauņi ir lēni un apdomīgi. Interesanti, ka dažreiz pat īsti nezinām, kā tie radušies.”

Anekdotes ir Lingitas Linas pētījumu avots. Latvijas Universitātes doktorantūrā promocijas* darba temats ir stereotipi par dažādām etniskajām grupām, un viens no pētījumu pamatiem – anekdotes par šīm grupām un tautībām. Starptautiskās konferences runājot par pētījumu no dažādiem aspektiem, autore vēlas rosināt vienlīdzību un iecietību pret etniskajām un reliģiskajām minoritātēm.

VALODA KĀ MANIPULĀCIJAS RĪKS

Lektore runāja arī par izmaiņām valodā un politikorektu valodu. Kāpēc valoda vispār mainās? Uz to auditorijā skanēja atbildes, ka mainās pasaule un valoda to atspoguļo; cilvēki ceļo, pārceļas uz dzīvi citā valstī; uzrodas jaunas lietas, kurām vajag nosaukumu; to ietekmē sociālie mediji utt.

Valodniece Dīte Liepa teikusi, ka visdaudzveidīgākā, krāsainā un izteiksmīgākā valoda parādās svarīgu sabiedriski politisku notikumu vai ekonomisku krīžu laikā. Tad, kad notiek kas spilgts un nozīmīgs. Izmaiņas visvairāk skar leksiku – tieši vārdus, nevis teikuma uzbūvi. Vecāki

vārdi tiek aizvietoti ar jauniem, bieži vien citu valodu ietekmē. Ir daudz jaundarījumu, kurus var saprast tikai kontekstā. Vārdu nozīme paplašinās. Mediji valodas panēmienus bieži izmanto tam, lai informācijas lietotājus ieinteresētu, liktu viņiem ziņu izlasīt, kaut gan saturs reizēm ir pilnīgi citāds nekā virsraksts. Izvēloties konkrētus vārdus, sevišķi virsrakstos, ar sabiedrisko domu var manipulēt, uzsvera lektore.

Par politikorektu valodu viņa sacīja: noteicošais ir tas, vai vārdam ir nevajājoša, aizskaroša piekšana un vai tajā brīdī tas rāda sliktu attieksmi. Dažādos laikos ir brīvi lietoti tādi vārdi, kādus šodien vairs nelietojam. Fakts, ka pirms 60 vai 40 gadiem tas bijis pieņemams, nenozīmē, ka to var sacīt arī tagad.

KAS IR VIENKĀRŠĀ VALODA?

Nesen uzmirgoja diskusija par *Mērnieku laikiem*, ko iecerēts pārveidot vieglajā valodā. L.L.Bopulu skaidroja, kas ir vieglā vienkāršā valoda, jo atšķirība nav īsti skaidra pat skolotājiem un bibliotekāriem.

Saskaņā ar valodniecības Aigas Veckalnes teikto, vienkāršajā valodā profesionāls teksts ir pārveidots neprofesionāliem uztveramā formā. Ja kāds aiziet pie ārsta vai jurista, tur uz jautājumiem bieži atbild ļoti sarežģīti, ar terminiem pārblīvētā valodā, no kuras cilvēks vismaz pusi nespēj saprast. Tāpat valsts iestādēs atbildes uz iedzīvotāju jautājumiem bieži ir sagatavotas iecerēdu valodā: „Saskaņā ar tādām un tādiem pašvaldības vai Ministru kabineta noteikumiem...” Bet atbilde būtu jāsniedz vienkāršajā valodā. Tās pazīmes: vienkārši, saprotami vārdi, saturā ir viegli orientēties, informāciju var uztvert plaša sabiedrība. Svarīgi, lai tie, ku-

Filoloģe, Latvijas Universitātes doktorante Lingita Lina Bopula: „Stereotipiem ir liela nozīme, jo tie cenšas noteikt, kas mēs esam. Sabiedrībā tie nonāk ar kultūru: saskarsmi, valodu un plašsaziņas līdzekļiem, ar to, kā nosaucam kādas grupas cilvēkus, kādus vārdus izvēlamies.”

Latviešu valodas skolotāja Lingita Lina Bopulu stāstā *Es esmu latviete* savu dzīves pieredzi aprakstījusi vieglajā valodā.

ri nav konkrētas jomas speciālisti, var to izprast. Un, lai lasītāji domu var uztvert viegli, tiek pielāgots gan stils, gan vārdu izvēle.

Daudzi preses izdevumi rakstā, lai informāciju varētu saprast arī 8. klases skolēns. Vienkāršajai valodai nav detalizētu vadlīniju. Tā palīdz tematu izprast plašai sabiedrībai, bet ne cilvēkiem ar attīstības traucējumiem.”

**„Mammas dzimtenē
esmu melnā, tēva
dzimtenē – baltā.
Identitātes krīze bija
diezgan sāpīga.”**

KAM DOMĀTA VIEGLĀ VALODA?

„Vieglajai valodai gan ir vadlīnijas. Tā paredzēta cilvēkiem ar intelektuālās attīstības traucējumiem, cilvēkiem pēc insulta vai galvas traumas, nedzirdīgajiem, kuri lieto zīmju valodu un tekstu uztver atšķirīgi. Arī mazākumtautību, diasporas pārstāvjiem un imigrantiem.

Šī valoda balstās noteiktos pamatprincipos, kas nosaka teksta struktūru un leksiku (vārdu izvēli – aut.). Vieglajai valodai svarīga teksta gramatiskā un jēdziniskā uzbūve, vizuālais noformējums. Mērķis ir šo informāciju padarīt pieejamu ikvienam, tostarp cilvēkiem ar uztveres grūtībām. Tās var būt: nespēja nodalīt svarīgo no mazāk svarīgā, nespēja analizēt, saprast kontekstu, pārāk tieša uztvere, grūtības koncentrēties, palēnināts uztveres ātrums. Tekstā nevar būt frazeoloģismu, piemēram, teiciens *izraudāt visas acis* tiek uztverts

burtiski. Vieglā valoda īsos teikumos pavēsta tikai būtisko, izvēlas īsus, saprotamus vārdus un sarežģītākus skaidro. Burti un rindstarpas ir lielākas, tiek izmantoti dažādi grafiski elementi.

Mazākumtautību, diasporas pārstāvjiem un imigrantiem vieglā valoda nav vajadzīga visu mūžu – viņi laika gaitā valodu iemācās tādā līmenī, lai pat *Mērnīeku laikus* lasītu oriģinālā. Bet cilvēki, kuriem ir autiskā spektra traucējumi, to varbūt nespēs nekad. Šis ir nevis stāsts par skolēniem, kuriem būtu slinkums grāmatu lasīt, bet gan par tiem, kuriem ir attīstības problēmas. Manuprāt, ir svarīgi, lai viņi zinātu romāna saturu.

Lai apkārtējos varētu saprast ikviens, 2000. gadā Latvijā nodibināta Vieglās valodas aģentūra, kas šo valodu popularizē. Tāpat Latvijas Universitātes Latviešu valodas institūts un arī valodniece Aiga Veckalne (raidieraksta *Pieturzīmes* autore) sabiedrību aktīvi izglīto, kāpēc vajadzīga vieglā un vienkāršā valoda.”

L.L.Bopulu darbā saskaras arī ar sarežģījumiem, jo pat valodniekiem ir domstarpības par politiskorektumu valodā, par vieglās un vienkāršās valodas nepieciešamību. Tomēr viņa tic, ka sapratne un mīlestība pret visām sabiedrības grupām – gan etniskajām minoritātēm, gan cilvēkiem ar īpašām vajadzībām – šajā diskusijā uzvarēs.

* Promocijas darbs – zinātnisks pētījums doktora grāda iegūšanai

Iveta Grīniņa,
Kuldīgas galvenās bibliotēkas
pakalpojumu nodaļas vadītāja
**Bibliotēkas arhīva un
L.L.Bopulu publicitātes foto**

RADOŠA DARBNĪCA KAPLAVAS BIBLIOTĒKĀ

17. februāris ir starptautiska spon-
tānas laipnības diena, kas mudina
darīt labus darbus un izbaudīt tos
pašam. Pieskaņojoties šai jaukai die-
nai 17. februārī, Kaplavas pagasta
bibliotēkā pie kafijas tases tika or-
ganizēta radošā darbnīca „Dāvanu
aplokšņu izgatavošana”.

Jau no seniem laikiem cilvēki ir
mēģinājuši atrast veidu, kā sazinā-
ties savā starpā. Ziņu pārraide starp
cilvēkiem ir notikusi jau ilgus gadus.
Darbnīcas dalībnieki tika iepazīsti-
nāti ar informāciju par aplokšņu un
vēstuļu nozīmi, to vēsturi kopš se-
niem laikiem, par interesantākajiem
vēstuļu nosūtīšanas veidiem, baložu
pastiem u. c.

Visi atceras, kā kādreiz rakstīja
vēstules un apsveikumus, ko sūtīja
saviem draugiem, radiem un pazi-
ņām, gaidot no tiem atbildi. Tagad,
protams, ir pienācis tehnoloģiju
laikmets, kur katrs var apsveikt sev
dārgo radnieku, draugu, kolēģi iz-

mantojot sociālos tīklus.

Bibliotēkā bija iekļānots izmantot
vecu metodi un izgatavot sev dāvanu
aploksnes, tās dažādi noformējot.

Ikvienam no mums ir mīļi cilvēki,
kurus vēlamies apsveikt. Pašu rokām
darinātā aploksne sniedz siltumu,
enerģiju un padara to personisku.
Šajā ziemas pēcpusdienā izdevās
jauki pavadīt laiku. Pēc darbnīcas
visi piedalījās vairākās viktorīnās
un mīklu minēšanā. Tas viss radīja
jautru, mājīgu gaisotni un draudzīgu
atmosfēru.

Pasākumam noslēdzoties, pēc vē-
lēšanās, varēja apskatīt papildinātu
senlietu priekšmetu izstādi Kaplavas
J. Jaunsudrabiņa piemiņas istabā,
kā arī nofotografēties pie Daugavas
gleznas.

Aktīvākie mūsu bibliotēkas ap-
meklētāji ir ļoti atsaucīgi, ar vēlmi
sadarboties. Vienmēr laipni gaidīti
Kaplavas bibliotēkā!

Alla Vilcāne

Avots: Krāslavas Vēstis

Datums: 17.03.2025

Kraukļu bibliotēkā

❖ „Erudīts Kraukļos”, 1. kārtā

Jautājumi: par un ap visu, ko redzi, ko dzirdi, ko zini, ko
mini.

Komandu dalībnieki uz pasākumu drīkst ņemt līdzī kādu
kārumu, tēju un kafiju nodrošinās Kraukļu bibliotēka.

Komandā līdz 6 cilvēkiem, bet, komandai piedaloties nāka-
majās spēļu kārtās, vismaz trīs dalībniekiem jāpaliek nēmai-
nīgiem.

Jautājumu gadījumā zvanīt: 25637052, Ilvija.

Dalība: bez maksas.

Pasākumu organizē: Ilvija Kecko, Intars Sarmulis, Daina
Markevica.

“ERUDĪTS KRAUKĻOS”

2025

1.KĀRTA

 Cesvaines
maģis na
madona

Avots: Cesvaines Ziņas

Datums: marts, 2025

Leldes Kundziņas smeķīgais krāsu triepiens

Marta sākumā Daugavpili, Latgales Centrālās bibliotēkas ASV Informācijas centrā, tika atklāta Daugavpils mākslinieces Leldes Kundziņas gleznu izstāde "Cilvēcība". Lelde ir arī vizuālās mākslas skolotāja Daugavpils Iespēju vidusskolā, kā arī pasniedz gleznošanu Daugavpils Bērnu mākslas skolā "Saules skolā". Viņa ir deviņu personālizstāžu autore dažādās Latvijas pilsētās, regulāri piedalās vasaras plenēros Latvijā un Lietuvā, kā arī kaļ plānus nākotnei. Māksliniece labprāt piekrita laikraksta "Latgales Laiks" piedāvātajai intervijai.

TALANTS LIKA SEVI MANĪT JAU BERNĪBĀ

Ivars Soikāns

Lelde nāk no Liepājas puses, Pāvilostas. Bērniību aizvadījusi Strantē jūras krastā. Bez viņas ģimenē auga arī trīs brāļi un vecākā māsa. Mākslai Lelde pievērsās jau bērnībā. "Brāļiem, bieži vien bija savas darīšanas. Savukārt vecākā māsa jau bija prom. Skaistā daba, vientulība, līdz galam neizspēlētās spēles ar lellēm – ar to visu man kaut ko vajadzēja darīt. Un ko var darīt meitene, kurai ir zīmēšanas talants? Protams, ka zīmēju," stāsta Lelde.

Bērnība, kā daudziem lauku bērniem toreiz, arī Leldei aizritēja visai pieticīgos apstākļos: "Man bija neliels kritiņu komplekss. Naktīs mēdzu ieslēgt lampu zem galda un zīmēt. Mamma par to gan nebija diez ko precīga, nāca un dzina mani gulēt, jo nākamajā dienā bija agri jāceļas un jādodas uz skolu."

Jau bērnībā vizuālās mākslas stundas Leldei bija tās mīļākās: "Man vienmēr bija piecieni (tagad desmitnieki). Bieži vien palīdzēju tikt galā ar uzdevumiem arī klasesbiedriem. Zīmēšanas skolotāji regulāri sūtīja mani uz dažādiem konkursiem, strādāja ar mani varbūt nedaudz vairāk kā ar citiem bērniem. Tā talants pamazām attīstījās. Bērnu mākslas skola gan man gāja secen, jo mācijos mūzikas skolā."

1992. gadā Lelde pārcēlās pie māsmas uz Daugavpili un sāka mācīties atjaunotajā "Saules skolā", kas nule kā bija sākusi savu darbu. Tas, kā viņa atzīst, bijis lielisks laiks un nācis par labu dabas dotā talanta izkopšanai.

APJOMĪGĀ PAPĪRA PLASTIKA UN GRAVĪRAS UZ CŪKĀDĀM

Atbildot uz jautājumu par savu pirmo mākslas darbu, kad viņa sajutas kā ista māksliniece, Lelde stāsta, ka vēl studiju laikā ik pa laikam tikušas rīkotas dažādas izstādes. Viena no tām bija Daugavpils teātri: "Es tajā piedalījos ar diezgan apjomīgu papīra plastikas darbu. Kaut kam tas bija iepatiesies un darbs tika nopirkts. Tajā brīdī mana pašapziņa stipri vien pieauga."

Drīz pēc tam man radās mīlestība pret Japānu. Kāds no māsmas vīra draugiem bija pasūtījis Japānas gravīru. Es, nez kāpēc, izdomāju, ka to varētu veidot uz cūkādas, kas tobrīd bija pieejama. Sanāca tīri labi, darbi tika nopirkti. Tajā brīdī sāku aizdomāties, ka mākslu var arī monetizēt. Ne par kādu lielu mākslinieci sevi tobrīd gan neuzskatīju."

"Saprotu, ka mans talants ir Dieva dots, tādēļ viens no rituāliem pirms gleznošanas man ir lūgšana. Tajā es pateicos Dievam par to, ko viņš man ir devis. Tas man ļoti palīdz un dod iedvesmu," saka Lelde.

Visvairāk Leldi iedvesmo daba un citu autoru darbi. Rotko muzejā un internetā redzētais. Iedvesmu viņa ir smēlusies arī no viena no saviem mīļākajiem māksliniekiem – impresionista Kloda Monē. Viņa darbos māksliniece īpaši iedvesmo krāsu gammas un krāsas triepiens. Savukārt, gleznojot ziedus, viņai blakus bieži vien ir dzīvu ziedu pušķis – modelis, kas iedvesmo.

"Lai arī gleznošanai pieeju rūpīgi, ir arī tādi darbi, kurus saucu par vieglajiem, kad šķiet, ka tavu roku kāds vada. Šādi darbi arī visātrāk atrod savus jaunus saimniekus. Gribētos, lai šādu darbu būtu vairāk," dalās izjūtās Lelde.

Starp savu pirmo un pašreizējo Daugavpils dzīves posmu Lelde desmit gadus pavadīja Jēkabpilī. Arī tur, līdzīgi kā Daugavpilī, bija interesanta mākslinieciskā vide, varbūt vienīgi bija mazāk atvērtības un draudzības starp māksliniekiem.

NEGAIDĪTAIS MĀKSLINIEKA MANTOJUMS

Leldes mīļākā tehnika ir eļļa: "Tā paver man tās smeķīgā triepiena iespējas. Man mājās ir paleta, kurai krāsu kārtas jau ir saauģušas. Diemžēl krāsas ir kļuvušas dārgākas un pēdējā laikā vairs nevar atļauties dziļi daudz šādu smeķīgu triepienu. Var jau pirkt lētākas Ķīnā ražotas krāsas, bet, kad ir strādāts ar labām profesionālām krāsām, atšķirība ir jūtama."

Kad Lelde nopietni pievērsās gleznošanai, viņas rīcībā nebija nedz dārgu krāsu, nedz izsmalcināta aprīkojuma: "Man bija kaut kāda eļļas krāsas tūbiņa, kaut kāda guaša un kaut kas no akvareļiem. Nebija ne molberta, ne normālu audeklu, pat ne normālu otu. Bet es darbojos ar lielu degsmi un kopijas taisīju burtiski ar neko, taču cilvēkiem tās patika un viņi tās pirka. Par saņemto naudu es pirkto jaunās krāsas. Tad man uzdāvināja molbertu. Vēlāk kļuva pieejamas mākslas grāmatas, par Klodu Monē. Savukārt paleta manā rīcībā nonāca salīdzinoši nesen."

Par vēl vienu sava veida izrāvēnu attīstībā mākslas jomā Leldei negaidīti kļuva arī kāda māksliniece atstāts mantojums: "Pāvilostā mana bioloģijas skolotāja vasarā izīrēja dzīvokli studentiem. Viena vīreša tēvs bija mākslinieks, taču viņš pēkšņi nomira. Students sava tēva savulaik sarūpētos profesionālos materiālus un instrumentus

Autora foto un foto no mākslinieces personīgā arhīva

atveda skolotājam. Kad mēs vasarā kopā ar dēlu viesojāmies Pāvilostā, skolotāja, zinot, ka es gleznoju, šo dāvinājumu piedāvāja man..."

TUVĀKS IR IMPRESIONISMS

Raksturojot savu mākslas stilu, Lelde atzīst, ka tas varētu būt tuvāks impresionismam: "Kad "Saules skolā" mācījos tekstilmākslu, man bija ļoti labi skolotāji – Silva Linarte, Ineta Auzāne, Ludmila Lāce un daudzi citi, kas attīstīja mīlestību pret krāsu, iemācīja ieraudzīt krāsu bagātību un to dziļumu. Mēs batikojām, krāsējām dzijas, taisījām gobelēnus."

Pašā sākumā, meklējot savu ceļu mākslā, Lelde taisīju daudzas dažādas pazīstamu mākslinieku darbu kopijas. Laika gaitā daudz kas ir mainījies. Patlaban viņas darbos arvien biežāk ienāk cilvēks, kas tiem piedod dzīvīgumu.

"Katra cilvēka figūra, portrets izstaro enerģiju, čukstus stāstot skatītājiem par savu dzīvi. Pārsvārā tie

ir man pazīstami, tuvi cilvēki, kurus labprāt ierauju šajā krāsu spēlē un sanāk kas pavisam jauns. Nevaru apgalvot, ka šobrīd esmu atradusi savu ceļu, tomēr kaut kāds savs stils man ir izveidojies," atzīst Lelde.

LAI MĀKSLINIEKS VARĒTU UZVESTIES KĀ HULIGĀNS, VIŅAM IR JĀZINA PAMATI

Ģimenē bērni ir pieraduši pie tā, ka mamma ir māksliniece. "Mana meita pabeidza mākslas skolu, bet izlēma, ka tā tomēr nav viņas joma. Arī abi dēli ļoti zīmē, viens pat bija iestājies bērnu mākslas skolā, bet to nepabeidza. Draugiem pēc pasūtījuma zīmē portretus. Bērni man ir arī ļoti kritiķi, kas pirmie norāda, kas, viņuprāt, manos darbos nav tā kā vajadzētu," stāsta Lelde.

Lai gan māksliniece nav mērņticiģa, savos nākotnes plānos daļiņas nelabprāt. Vienīgais, ko viņa atklāja, ka plāno turpināt profesionāli attīstīties un mācīties Latvijā Mākslas akadēmijas Latgales filiālē Rēzeknē. Taču pagaidām gan nezina, kā studijas apvienot ar darbu un bērnu audzināšanu.

"Īpaši gribētos papildināt savas mākslas zināšanas anatomijā, kompozīcijā, dažās citās tēmās. Tas man pavērtu plašākas rīcības iespējas. Arī lai mākslinieks varētu uzvesties kā huligāns, viņam ir jāzina pamati," uzsver Lelde.

Tāpat māksliniece atzīst, ka sapņo kādreiz tikt arī pie savas mākslas darbnīcas.

MAF

Mediju atbalsta fonds

Mediju atbalsta fonda ieguldījums no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem.

Par publikācijas
"Leldes Kundziņas
smeķīgais krāsu triepiens"
saturu atbild "Latgales Laiks"

Vietējās jaunietes fotoizstāde Vidrižu bibliotēkā

Vidrižu bibliotēkā līdz aprīļa beigām skatāma vidrižnieces Līvas Vītolas pirmā fotoizstāde *Limbažu novads no rīta līdz vakaram*. Jauniete apgūst fotomākslu, un šī izstāde ir viens no noslēdzošajiem darbiem fotogrāfa kvalifikācijas iegūšanai. Attēlos iemūžinātas dažādu mūsu novada vietu (Augstrozes, Igates, Ainažu, Limbažu, Dantes u.c.) ainavas un ēkas. Līvas darbus novērtējuši arī bibliotēkas apmeklētāji. – *Cilvēki gan priecājas par to, ka fotogrāfijās var pazīt vietas, gan par redzamajām krāsām, to košajiem toņiem*, – teic Vidrižu gaismas pils galvenā bibliotekāre Aleta Kalniņa.

Avots: Auseklis

Datums: 26.03.2025

Izstāde «Sibīrijas bērni» un tikšanās ar novadniekiem

Talsu Galvenajā bibliotēkā līdz 30. aprīlim apskatāma fonda «Sibīrijas bērni» izstāde ar tādu pašu nosaukumu, kurā apkopotas bērnu atmiņas un fotogrāfijas no izsūtījuma svešumā. Izstāde, kas papildināta ar bibliotēkas krājumā esošajiem resursiem — grāmatām un filmām —, ir kā atgādinājums par 1949. gada 25. marta notikumiem, kad daudzas Latvijas ģimenes izsūtīja uz Sibīriju.

No bērnu atmiņām uzzināms

tolaik piedzīvotais izsūtījuma dienā, par «jaunajām mājām» svešumā, darbu, iztikšanu, mācībām un atgriešanos dzimtenē pēc vairāku gadu prombūtnes. Kā papildinājums izstādei ir arī deviņu dažādu cilvēku stāsti, to vidū mūsu puses cilvēku Rasma Rīķītes, Intas Zvingules, Intas Kronāles, Agitas Annas Dzirkales un Guntras Vaskas atmiņu stāsti.

Savukārt 29. martā 12.00 Talsu Galvenajā bibliotēkā ikviens aicināts uz tikšanos ar novadniekiem Andri Dēricu un Viesturu Dzirkali, kuru ģimenes glabā tā laika piedzīvoto Sibīrijā.

Bibliotēka ikvienu aicina ap-

skatīt izstādi, bet izglītības iestādēm piedāvā izmantot šo iespēju kā papildinājumu mācību tēmām, kas saistītas ar Latvijas vēsturi un liktenstāstiem, deportācijām. Bibliotēkā pieejamas arī Dzintras Gekas dokumentālās videofilmas: «Piemini Sibīriju», «Stacija Latvieši 1937», «Tēvi tur», «600 stāsti... mums bija tas jāizstāsta», «Dieva putniņi», «Kur palika tēvi», «... un Igarka, Cerība un Taurenis».

Klases un grupas aicinātas pieņemt bibliotēkas apmeklējumu, rakstot tgb_gramata@talsi.lv vai zvanot uz bibliotēku uz tālruna numuru 25676733.

Sagatavojusi Marta Dūce.

Avots: Talsu Vēstis

Datums: 25.03.2025

Kraukļu bibliotēkā

❖ Ritas Mednes ežu kolekcija

„Manā, precīzāk – Medņu ģimenes, ežu kolekcijā ir aptuveni 300 eksemplāru. Tie ir visdažādāko izmēru, formu, krāsu, materiālu adatiņi, kuri dzīvo pa visu māju un arī pagalmā. Sākumā kolekcija vairāk vai mazāk bija mana, bet tagad arvien jaunu kolekcijas priekšmetu dzenāšanai pa visām vietām, pat ārpus Latvijas, ir pievērsušies arī draugi un radi, jo, ja kaut kur ierauga ezi, tad tas agrāk vai vēlāk nonāk Cesvainē pie manis kādā plauktā.

Kā tas sākas? Tālajā 2006. gadā vēl studēju universitātē, tolaik mēdzu pārņemt teicienus no izlasītajiem darbiem. Nemāku atbildēt, no kura literāra darba bija šis, bet manā leksikā tolaik bieži bija dzirdams: „Arī ezītim gadās paklupt.” Vasarā beidzu augstskolu un rudenī devos uz Īriju. No draugu kompānijas viens man bija uzzīmējis ezīti sveicienam un aizmugurē bija vārdi, ka „ezītis stāv cieši ar abām kājām uz Latvijas zemes un aicina atpakaļ”. Pagāja pāris mēneši, un mēs ar vīru atgriezāmies Latvijā un sākām dzīvot Rīgā. Reiz es veikalā nocilāju plauktā mīksto rotaļlietu ezīti, bet vīrs ieraudzīja plakano televizoru, kam bija akcijas cena. Tā tapa vienošanās: viņš tika pie televizora, bet es – pie Sizes. Pirmajiem ežiem, kas nonāca pie mums, bija pat vārdi: Size, Paulītis, Saimniecīte, Malvīne, Lakatiņš, Ķermenītis u. c.

Kā mēs Cesvainē māju pirkām? Ieraudzījām sludinājumu, pēc fotogrāfijām – viss skaisti, braucam skatīties. Piebraucam pie attēlā redzamās ēkas, skatos – aiz žoga pagalmā liela eža figūra. Smējos vīram, ka tā ir zīme – māja jāpērk. Beigās izrādījās, ka māja ar ezi pagalmā ir skats pa logu, tomēr reizē ar savu māju ieguvām vislabākos kaimiņus ar visu ezi un žogu.

Kolekcijā ir mīkstās rotaļlietas, krūzītes, krājkases, galda piederumi, puķupodi, dārza figūras, suvenīri, eglīšu rotājumi, virtuves piederumi, pakaramie, dvieļi, zeķes, T krekli, sveses u. c. priekšmeti, daudzus no tiem lietojam mājās ikdienā, tāpēc izstādē tie nav salikti,” stāsta kolekcijas īpašniece Rita.

❖ Maijas Jaunbērziņas gleznu izstāde „Dvēseles sauciens”

„Mana dzimtā vieta no mammas puses ir gleznainajā Tīrzā, un mamma Zaiga Apinīte daudzus gadus strādāja bibliotēkā. Pašreiz es strādāju Madonas novada Mārcienas bibliotēkā. Pirms septiņiem gadiem atnācu dzīvot uz Madonu. Es mīlu šo pilsētu. Te ir tik daudz iedvesmas, tik daudz krāsu! Es jau zinu, kur pavasaros zied kuplākie un skaistākie ceriņi. Mani uz Madonu atveda liktenis,” stāsta māksliniece. „Gleznošana ir mans dvēseles sauciens. Man šķiet, ka cilvēki jau nedzīvo tikai no maizes vien. Kad it kā viss dzīvē ir, tomēr kaut kā pietrūkst, un sevi varu izteikt šādi. Jau kopš bērnības es visu uztveru krāsās. Gleznoju tikai gaismā – dienas gaišajā laikā. Man ļoti patīk gleznot ārā, mani iedvesmo dabas ritmi, skaņas, krāsas. Ziemā ir liels krāsu ierobežojums, bet vasara gleznošanai ir pateicīgāka, vismaz man. Man ir grūti gleznot ziemu, bet es mācos. Man gribas dot cilvēkiem gaismu, krāsas, pozitīvo, smaidus. Gribētos, lai cilvēks, kurš skatīsies uz manām gleznām, ieraudzītu mirkli. To, ko viņš varbūt nepamana. Varbūt viņam kļūs priecīgāk dzīvot. Varbūt noliks malā savu problēmu tumsu – gaisma tiks viņam justies mazliet labāk. Gleznošana ir gaismas redzēšana, saskatīšana.

Mans otrs lielais vaļasprieks ir grāmatas – un mans pašreizējais darbs Mārcienas bibliotēkā to tikai apliecina. Cilvēkam savā dzīvē ir jāpiedzīvo arī sliktais un skumjais, un laiks, kas mums ir dots, ir jānovērtē. Novēlu ieraudzīt to mirkli, kad kaut kas plaukst, zied, smaržo un atbalsojas katrā dvēselē. Ieraudzīt ikdienā mazo skaistumu. Tajā mirklī dvēsele zied.”

Avots: Cesvaines Ziņas

Datums: marts, 2025